

נְדָדִים

I

הוי בְּקָר הַקִּיץ, הוי בְּקָר רַךְ-עֵצָבו,
הרוחות מְנֻשְׁבוֹת, הַשֶּׁמֶק מְעָנָן,
וּכְבוּשָׁה וְקִלָּה נְשִׁיבַת הַרוּחוֹת,
בַּק שִׁים הַנְּדָדִים יְנוּעֵ.
עִם שַׁחַר נִמְצָלָף אֲגַדַת קַרְנִים
מִזְהִירוֹת וְחִמּוֹת עַל עֵינַי,
וְאִיקָץ. וְהִגַּה הַשַּׁחַר
וּנְגַהוֹת, מְעִינִים מְעִינִים,
נִשְׁפָּכִים עַל מִרְחָבֵי אֶרֶץ.
הֵה, כְּפוּף הַשָּׁכֶם וּבְלָבִי מוֹעֵקַת,
וּכְבוֹד, הַשַּׁחַר, זֶהֱב אוֹצְרוֹתֶיךָ
מִשְׁאֲתוֹ עַל כְּתָפַי הַלְּאוֹת,
וְאַלֶּט אֶת פְּנֵי בְּקָר וְאַרְדָּם,
יְבַלְבֵי מוֹעֵקַת עוֹפְרַת...
אֶךְ קוֹסְמִים-הִלּוּמוֹת בְּשִׁנְתֵי לִי קָסְמוּ,
הֶעֱבִירוּ לְפָנַי אֶת יְמֵי,

מדברי עם הרי הנשמים.
 ואיקץ - ובלבי לא נסל עפרת,
 רק עדנת היגון העצור,
 המפרה את שממת חיי...
 ואיקץ - והנה לא בקר כבוד-הב,
 המונה אוצרותיו בפמבי,
 לא שמש מבהיקה, פורנית אי-צנועה,
 מציגה את עשרה לראוה,
 אף בקר רף-עצב, חרישי ומענן -
 וכבושה וקלה נשיבת הרוחות...

II

באכילת בקעה קרה
 נחור, ידעך אדם ש'שן,
 בנות תחן באפס אהבה
 לשקע חזן, ישח ראשן;
 מבלי טרף חי ומפרפר
 אף תקהינה שני לביא:
 עת ארגע, עת אנוח,
 יכבה תרש נר לבי...

 לא יחדש נשר געוריו,
 אם כבר נמרטו אכרותיו;
 לקראת מות יפון לביא,
 אם כבר נתעו מתלעותיו.
 אך אם גל לסלע נפץ,

שנית עָלֵינוּ יְרוּחַ שְׁבִילֵנו -
 ובְּנִדְוֵי אֶרֶץ רַבָּה
 לְבִי שְׁנִית יִמְצָא גִילּוֹ.

III

בְּחִלּוֹמֵי וְשׁוֹכֵב אָנִי בְּאֲנִיָּה,
 הִרְצָה אֲרַחֹת יָמַי;
 מִסְּבִיב לִי יוֹשְׁבִים אֶף עוֹמְדִים צְפוּסִים
 אֲנָשִׁים יִגְעִים וְנִדְמִים.

אך איכה אֲשַׁכֵּב, ויָשִׁישׁ עִמִּיק
 שֵׁם עוֹמֵד בְּלִי מְקוֹם לְשַׁבַּת?
 אך איכה אָקוּם, וְעַל לְבִי מֵעִיק
 יִגוֹן אֶפֶל כְּמוֹת?

מֵאַיִן הָאֶפֶל? מִמַּחַת לְגֹשֶׁר
 עָפָה הַסְּפִינָה כְּנֶשֶׁר...
 הוּא, מִתִּי יִכְלֶה וְנִגְלוּ שָׁמַיִם?..
 אך קִבְּרֵי אֵין לְגֹשֶׁר!

אֲבָן: לֹא גֶשֶׁר, רַק תְּקֵרַת הַסְּפִינָה
 בִּינִי וּבֵין שַׁח פְּלֵאִי:
 וְאֲבָן: כָּל-עוֹד אַעֲשֶׂה בְּרִכְיִי.
 אֲשֶׁא עִמִּי גַם כְּלָאִי.

IV

עמוק־כהה ירק העצים.
 ערבות שחקים כבשו זיון,
 ואני נשקר מן החלון
 ואספוג ריח גשמי סיון.

מדי אספוג ריח גשמים,
 ישקוט רוחי בי הרגז;
 ארה ריח בקר אביב,
 ריח ים ארכיפלגוס:

אז האביב זה רק נשם
 נשימתו הראשונה;
 לא התגלגלה עוד מלכותו
 ביפעתה ובגאונה,

אך כבר יצאו צירים קלים,
 נשאו בשורת האביבים:
 מני שחקים כובשי אורם
 זכים טפטפו רביבים.

הצפין ים בכסות ערפיל
 חם וכחול איי סלעים,
 הכל נעצר ויתאפק
 לקראת יפעת ימים באים,

רק לא יכלה להתאפק
 צפור בודדה במעופה,
 ומתוך ערפל כחול
 אני בקנה את צפצופה.

סחף לבי על כל גדולתי
 זה הצפצוף, זה הבודד,
 ועם צפור ימים נדה
 שרתי גם אני, הבודד,

V

אהבתי הגשמים הדולפים בלי הרף
 מבקר הקוץ עד עתה.
 כבר פנה יום קיץ, כבר זוחל הערב,
 ועיני למרחק נבטה.

למרחק! למרחק! לי יקראו גשמים,
 את ריח אוקיג'וס בם ארת...
 הן, חולפים הלילות וחולפים הימים,
 וכיאי מה ארץ, מה ארץ...

הן, חסמו את דרכי גם עברים גם פלשתים,
 ונתהי כשולמית כדלילה...
 אסרוני במשי, אסרוני בפשתים,
 אף קרובים נדודי הגילה...

היה נא לי ברוך, אוקְנוס עֵב־זוּעִם,
 לגאונך חלומי עם שירי...
 וברוך לי חתייה כל גל זועף־נוֹהֵם,
 כל משבר, כל סלע ערירי...

לתעות מה אהבתי על הפים נשמים,
 עת יסערו, יהמו נחשולים;
 מה ירחב לִבִּי עת כרחבי־ימים
 בנצקה אף שוקעים אף עולים...

לו יגאו פי שבעה משברים ענקים,
 מזעמם בי פורחות רגבות:
 לו יהיו פלי־לה על ראשי השחקים,
 מה אחג למחולות אוקְנוס!..

וברוכים היו בתי־יין גאל־תים,
 הזרועים לארך החפים!
 אהבתי במחולות כי יצאו מל־תים
 לתרועת פנורות ותפים...

מנגינות על־זות, מנגינות הצופות
 ישירו מל־תים ובתולות.
 מצצלות כוסות, תעפֶה מגופות
 בין תמרות העשן הפחולות...

מה-תחשוף, הכושי, שגוף הלבנון.
 מה תגהם, הבריטי, בהמה?
 אין זאת, כי ישירו - לפני הצנצנות
 תבוקים מתנודדים המה...

הגלים יהמי, ינוצץ יין-פלדות,
 תצהלנה מנגינות השקר.
 בין אדי הנין תפרחנה מולדות
 פי שבעה יקרות בנכר...

כל כנפות הארץ פה יחד נקבצו,
 כל ארץ עם שירה וסערה,
 כפיר גבי, דב לבן פה יחד ירצו
 על גבול קרחי צפן - סהרה.

אף אם גם תבוקות, תשרנה נפרדות
 כל ארץ את שירת הככורה...
 בין אדי הנין תפרחנה מולדות
 פנידות רחוקה וטהורה...

לריח טל ניצות כל גפוש רועדת,
 כל גב כפוף, עיף יזקף;
 אני רק לבדי בלי שירת-מולדת
 למרחק האפל אשקף...

- „מה ארצה, בורד, נא לנו הגידת
 ואי מזה עם אתה, פלוגי?
 - ערפל - הרזים ומרחק - החידה,
 שם ארצי, שם גילי ויגוני...

ואחי בני-עמי הם רוחות ועננות
 וימים וציות מסתורין...
 ואל בורא מדבר ובורא אוקיגוס,
 לו אֵיבד בנגינות בנות חורין...

VI

- „אל אפסי ימים
 ואיים רחוקים!“ -
 קראות לי הצמרות
 בנזען ברות,
 עוה השחק מענן
 וממשמש ובא הסער;
 קראות לי הצמרות
 בעד החלונות...

- „אל אפסי ימים
 ואיים רחוקים -
 ומשפעת צללים
 הולכים ומאפילים הכתלים,
 כתלים בחוללים של חדרי הריק-

עיף כמרתק אל ערשי
 אביט בגוד הצמרות,
 בשאפן רומה;
 אקשיב להמות העפאים,
 להמות דמם הירוק,
 שהוריק פי שבעה,
 עד הפך אפל
 מהרדת סערה קרובה,
 מחדות סערה קרובה...

מפעד החלונות הפתוחים,
 ממרום עלייתי
 אראה רק הצמרות...
 לא עוד מהברים לקרקע
 העצים עתיקי הימים,
 לא גוע להם ולא שרש:
 יש רק צמרות...

ובתת סופה את קוליה,
 תמראנה צמרות אל על
 כעדת צפרים ענקים,
 תרעשנה באין-סוף מרומים
 במטות כנפיהן הירוקות
 ואותי, העיף, הרצוף,
 מערש דוי תנמקנה,

נחד עמקן תשאנה
 אל אפסי גמים
 ואיים רחוקים...

VII

עמקים לאין סוף וגלגלים
 כהני
 לי נגלו שמים,
 שמי לילה במדבר,
 עת פתאם מצנה
 פקחתי את עיני...
 מה מושכה הציה,
 מה רגלי עיפות!
 וטל על הארץ
 וברק הכוכבים
 מה טלול, מה רענן,
 כה חי ומה רוטט
 בשחק הציה! —

עמקים לאין סוף וגלגלים
 כשחק
 נגלו לי חיי
 בלילה, במדבר,
 עת פתאם מצנה
 פקחתי את עיני.

האמנם מצננה
 מרטט פה גני
 ומרטטה נפשי,
 או אולי מרנה,
 מירנת רגשים
 ישנים־חדשים,
 מסערת רגנים
 חבויים, עמקים,
 שקיו רתוקים
 רב ימים, רב שנים,
 עד פרצו בני חורין
 למרחב השממה,
 לאין סוף הדממה?

...הצחוק? האנחה?
 מי שחק? מי בכה?
 מי שאג? מי לחש?
 הוי, ארנה! הוי, נחש!
 ותועים הצלילים
 הכסוסים, הגלגלים
 מנפשי לשממה,
 משממה לנשמה...
 דמיה...
 וטל על השממה
 וטל על הנשמה
 וברק הכוכבים

מה רטוב, מה רענן,
 מה חי ומה רוטט
 בשחק הציה...

VII

איך אטער? איך אטער?

לא אדע —
 איך ארסן, אנקה
 מחלאת הימים,
 נאני כה נטמאתי...
 הוי, חלאת הימים!
 עם כל לחיצת-ידו
 של חבר ומודע
 דבקת בי, החלאתי...
 וטה רות ונפית
 בנשיקות לוקטות
 לי אצלו חלאתן
 וטהרי חליו...

איך אטער? איך אטער?

פמתתי לרוקה
 חלונות אוילמי,
 נאקרא חליו

הקָר והאָפֿל :

— הוּי בּוֹאָה, הַלִּיָּלָה

הקָר והאָפֿל,

וּשְׁטָף לִי אֶת נַפְשִׁי

בְּחֶשֶׁךְ הַרְעָנָן,

הַמַּפְכָּה מִשְׁחָקִים

וְזוֹרֵם מִתְהוֹמֹת,

וּמַאִים בּוֹ לֹא דְבָקָה

מִחֶלְאַת הַיָּמִים...

אֵיךְ אֶטְהַר ? אֵיךְ אֶטְהַר ?

דְּלִגְמֵי הַחוּצָה

לִלְיָלָה הָאֶפֶל,

וְאֶקְרָא לְרוּחֹת

הַקְּרוֹת וְהוֹמֹת :

— הוּי בּוֹ, הַרוּחֹת,

וּסְעָרוּ, סְעָרוּ,

וְצַנְפוּ אֶת נַפְשִׁי,

וְשִׂאוּהָ, שִׂאוּהָ

עַל אֲבֵרוֹת הַפְּשִׁיּוֹת,

עַל אֲבֵרוֹת רְחוּקוֹת

וּטְהוֹרוֹת וְחַפּוֹת

מִחֶלְאַת הַיָּמִים...

אֵיךְ אֶטְהַר ? אֵיךְ אֶטְהַר ?

וארוץ דחוף־יגון
 אל שפת האוקינוס,
 ולחוס־צמאון־טהר
 בנבכיו צללתי..
 הליל שטפני
 בצשכי הרענן,
 הרוחות נשאז:
 על אברות רחוקות,
 ונלים איתנים
 שטפוני, סהפוני
 לרחב הרחוק
 מחצאת הימים...

ואטקה.

IX

הנה לי ברוד, פסאי־הפרזל
 מן הפרך הגדול
 עם תשואות שנקיו
 וצהלת רחובותיו
 שבתני שנית אליה,
 אהל רעוע ונמוך,
 אהלי הבודד
 בשדה.

בְּכֶרֶךְ הַגְּדוּל

יִשְׁבְּתִי בְּאוֹלָמִים מִפְּאָרִים

עַל כְּסֻאוֹת מְשִׁי רַכִּים,

וּמִרְגַע לְרַגַע הַכְּמָתִי

לְמִשְׁמַע תּוֹרוֹת עֲמֻקּוֹת

וְדַבְרֵי הַחֵמָה נְעֻלִים,

עַד כִּי מְלַאֲתִי

הַחֵמָה,

עַד כִּי נַחֲלִיתִי

מִחֵמָה,

וְאָקוּם וְאֶבְרַח עַל נַפְשִׁי,

וְכֹל עוֹד בִּי נַפְשִׁי...

בְּרוּךְ הַיְהוָה לִי, כִּסֵּא הַפְּרָנִי!

הֵן רַבּוֹת עַד לְאֵין סֹפֶר

חֲמֻדוֹת אֱהִי הַבוֹרֵךְ:

מִבְּעַד פְּרָצֵי גִזּוֹ

אֶרְאֶה תְּכֵלֶת שָׁמַיִם,

מִבְּעַד חֲרָפֵי כְּתָוִי

גִּשְׁקָפִים לִי מִרְחֵבֵי שָׁדוֹת;

עַל קַרְקַעוֹ שְׂטוּחִים

אֶלְמוֹת תְּבוֹן רַעְנָן

וּפְרָחֵי דָגָן כְּחוֹלִים

וְדִשְׁאֵי יַעַר.

לְבִנְהָ יִרְק עֲפָאִים

זְקוּף וּמִתְלַתֵּל כְּעֵלָם

שומר את ספו,
 ובחללו מרחפים
 פרפרים רקומי כנפים,
 רחף ופרץ החוצה
 ושוב שנית האהלה,
 מתוך זמזום ידידות,
 כבני-בית מכבר הימים,
 רעים יפים ונחביבים...
 רבות עד לאין ספור
 חמדות אהלי הבודד;
 גם סיס בנה קן לו
 על כרכב דלתו,
 שכן עליו ומרנין
 מוצאי בקר וערב;
 גם הרבה ישעשעוני
 קני חרטה ולבנה
 הפורצים מבעד הפדקים
 בצחקים יוקדים-עלפים
 ובלילות טלולים-ריחנים..
 אף מפל החמדות
 יקרת לי אמה,
 כסא ברזלי!

פאהל השדה הבודד
 עומד כסא הברזל,
 ולא אדע מי הביאהו.

בְּקֶרֶן זְוִית הוּא נִחְבֵּא,
 וְקָרָה נוֹשֶׁבֶת מִמֶּנּוּ,
 וַיִּמְדֵי שְׁבִתִי עָלָיו,
 הִצַּר וְהִקְשָׁה.
 מַה זָרִים, מוֹזְרִים אֲזוּ לִי
 כִּסְאוֹת הַמְּשִׁי הַרְפִּים
 בְּאוֹרְמֵי מַכְלוֹל מִפְּאֲרִים...
 אֲזוּ אֲזַכֵּר, כִּי לֹא לִי הִתְעַנְּג
 וְלֹא לִי רֶף וְעֵדָנִים
 וְלֹא לִי לְטוֹפִים וְסִלְכּוֹנִים,
 וְכִי לִי לְצֵאת לְדֶרֶךְ,
 דֶּרֶךְ גְּדוּלָה וְאַרְכָּה
 וְקִשָּׁה וְקָרָה
 כְּפֶרֶזֶל...

הִיָּה לִי בְרוּךְ, הַפְּרֹזֵל!
 בְּזוּי לִי עַד מִנַּת רֶף שֶׁקָר
 וְחִבֵּל לִי עֵדָנֹת הַחֲלָשָׁה,
 וְהַתְּפַנְקוֹת הַרְפִּיּוֹן לִי מְאוּסָה,
 וְלֹא אֶסְבֵּל נִצְחוּנוֹת מִבְּלֵי קִרְבוֹת -
 וְאֵת הַיָּם אֶהֱבֵ, כִּי יִסְעֶרוּ

סְעֶרוּ, יָמִים, סְעֶרוּ!

וְאִם אֲזַכֵּה, עוֹד אֵדָא עַל גַּבְכֶם,
 שְׁלִיטְכֶם וְעַבְדְּכֶם כְּאַחַד;

ואם תזכור, עוד תשמעו שירי
 ברן יחד גלים ורעמים!
 אף אם גם אכבה בלא יומי
 באהל שדי הבוֹדד, —
 או יצנח ראשי הנלאָה
 על משען כסא פרזלי
 בהודיה עמקה ואחרונה
 לְכֶם, הקרים והעזים,
 לְכֶם, החסונים והאמתים,
 אשר תלַקו חולות בנחת
 ובועמכם תפוררו צורים...

X

בְּלִילָה זֶה מְפָרְסוֹת צְמֵרוֹת
 בְּסֵאוֹן יְסוּרִים וּבְתֵלוֹנָה מְרָה:
 הַשְּׁחַק אֶפֶל, קְרוּבָה כְּבֵר הַסְּעָרָה,
 וְהֵן לְגִנּוּעַ מִחֲבָרוֹת.

בְּלִילָה זֶה נִשְׂאִים גִּיסוֹת עֵבִים,
 מְסִפִּינּוֹת קָרֵב הַטְּסוֹת כְּבוֹיֹת אוֹרִים
 עַל עֲרֻבוֹת שְׁחָקִים דּוֹמְמִים וּשְׁחוֹרִים
 בְּלִי נִגָּה סֵהר וְכוֹכָבִים.

בְּלִילָה זֶה כֹּל דִּלְתוֹת בֵּיתִי פְתוּחוֹת.
 וְלִמִּי אֲחַכָּה? לֹא לָאֵח וְרַע —
 וְלִמִּי אֲצַפֶּה? לְבִי לֹא יוֹדֵעַ —
 בְּלִילָה זֶה, בְּנִשּׁוּב הַרְוּחוֹת...

XI

עתה אדע כי לא אוכל,
 לא עוד אוכל התמהמה:
 דמי קופא, הולכות רפות
 דפיקות לפי הנגע,
 לא עוד אוכל התמהמה.

שגג נופל צח וטהור.
 לא אתמהמה! אני הולך
 אל השדות, ופיים, קרים.
 אחי-חברך שמה מולך...
 אל היערים אני הולך!

אל תראוני שחנרתי!
 כחי שנית ישיב יערי;
 אל תראוני שקנרתי:
 שם במקרח ימוג צערי.
 כחי שנית ישיב יערי!

פה נשמתי ככדת-כנף,
 שמה קל יהי מעופה:
 על מרבדי שלגים טהורים
 חיש תתעופף עם הסופה,
 חסון, קל יהי מעופה!

פה המיתי נוֹגה, רפה,
 שמה אשאג שאגת טרף,
 עת בליל על ערבות קרח
 אדא, עז, עם זאבי ערב,
 שמה אשאג שאגת טרף!

אני הולך! - הה, אחרתי -
 אין זאת, הנני גוע -
 דמי קופא, הולכות רפית
 דפיקות לבי הנוגע -
 אין זאת, הנני גוע!

פתח הדלתות, קרע הלונות!
 רד, השלג, על משכבי
 מהר שקה לי, חרף לָבֵן,
 שיר לי, סער, דוד־לָבֵן,
 רד, השלג, על משכבי!

סער, סער! מה מיִעֵר?
 לו מה לבי מתגעגע..
 מה משרה? מה מציה?
 ספר חיש! אני גוע...
 לא עוד אוכל התמהמה!

XII

מאילן חיי נושרים ימי,
 ברוח ידאו אינם נראים
 וירפדו שבילים וארחות,
 גם שרתי שירי הערירים...

וירפדו שבילים וארחות
 בקהרים, בקעות ומישורים,
 גם נקש דומם מטה נדי
 בלילות-שחור ושתרי-אורים..

הוי עלים נובלים, ימים נושרים!
 אלאן ברוח לא נפזרתם?
 אכלכם קרח ערבות צפון
 ובציות להב חמרמרמתם.

סתפוכם פלגי אביב ששים,
 סחבוכם גלי-בציר כבדים;
 בנגהות זיו נשאתם קלים
 נתמעו, אובדי שביל, באדים.

הוי ימים נובלים, עלים נושרים!
 אי עין תחזה כמישת זתבכם?
 אף איה ניר מלשדכם דשן?
 אף איה ציץ שצץ מרקבכם?

מאילן חיי נושרים ימי,
ברוח יקאו אינם נראים,
רק את רשרושם אבטן חרש
בין דפי שיבי הערירים.

1917